132524 - Akika kurbanının eti, çocuğun doğduğu ülke veya beldede dağıtılması zorunlu mudur?

Soru

Akika kurbanının etinin, çocuğun yaşadığı şehirde dağıtılması zorunlu mudur?
Yoksa herhangi bir ülke veya beldede dağıtılması câiz midir?

Detaylı cevap

Allah'a hamd olsun.

Akika kurbanının etini, çocuğun doğduğu ülke veya beldede dağıtmak câiz olduğu gibi başka bir şehir veya beldede de dağıtmak câizdir. Bu konuda bir sınırlama yoktur.

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Akika kurbanının etinin nasıl yenilmesi ve dağıtılmasına gelince, Akika kurbanını kesen kimse, onun etinden yiyebilir, hediye verebilir ve tasaddukta bulunabilir. Bu konuda uyulması gerekli olan herhangi bir miktar yoktur.Kolayına gelen kadarını yer, kolayına gelen kadarını hediye verir ve kolayına gelen kadarını da tasaddukta bulunur. Dilerse (Akika kurbanını kestikten sonra) çocuğun doğduğu ülke veya beldede ya da çocuğun doğduğu ülke veya beldenin dışında akrabalarını ve arkadaşlarını yemeğe davet edebilir. Fakat bu durumda Akika kurbanının etinden fakire de bir şey vermesi gerekir. Akika kurbanının etini pişirdikten sonra dağıtmasında veya pişirmeden çiğ olarak dağıtmasında bir sakınca yoktur. Bu konuda bir sınırlama yoktur." (Nurun Ale'd-Derb Fetvâları, c: 5, s: 228)

Âlimler, sadece Akika kurbanının kesilmesinin en fazîletli olduğu yer konusunda görüş ayrılığına düşmüşler ve: Akika kurbanını, çocuğun doğduğu ülke veya beldede mi, yoksa -başka bir ülke veya beldede ikâmet ediyorsa- babanın bulunduğu ülke veya beldede mi kesmek daha fazîletlidir? Demişlerdir.

Bu görüş ayrılığı, sadece Akika kurbanının kesilmesinin daha fazîletli olan yeri konusundadır. Yoksa Akika kurbanının geçerli olup-olmaması konusunda değildir.

İbn-i Hacer el-Heytemî -Allah ona rahmet etsin-: "Akika kurbanını, Fıtır sadakasına kıyas ederek Akika kurbanının, çocuğun bulunduğu ülke veya beldede kesilmesi gerektiği ihtimalini zikretmiştir.Zira Fıtır sadakası, kişinin bulunduğu ülke veya beldede verilir, demiş, ancak Akika kurbanını kesecek olan kimsenin (çocuğun babası veya başkası) ikâmet ettiği ülke veya beldede kesmesi gerektiği görüşünü tercih etmiştir. Çünkü Akika kurbanını kesmekle mükellef olan kendisidir, demiştir." ("el-Fetâvâ el-Kubrâ", c: 4, s: 257)

Değerli âlim Abdullah b. Cibrîn -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Akika kurbanının, çocuğun doğduğu belde veya ülkede kesilmesi daha fazîletlidir.

Bir kimse:

Akika kurbanı, çocuğun babasının bulunduğu ülkede mi yoksa çocuğun doğduğu ülkede mi kesilir? Varsa delili ile birlikte zikredebilir misiniz? Diye sorabilir.

Buna şöyle cevap verebiliriz:

Akika kurbanının, çocuğun bulunduğu belde veya ülkede kesilmesi daha fazîletlidir. Çocuğun babası başka bir belde veya ülkede ise, Akika kurbanının kıymetini çocuğun bulunduğu yere gönderir.Akika kurbanını kesecek birisini vekil tayin eder, çocuğa duâ etmek, onun için bereket dilemek gibi duâ ve temennîlere daha yakın olması için insanları yemeğe dâvet eder.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

Değerli âlim Abdullah b. Cibrîn'in -Allah ona rahmet etsin- bu konudaki fetvâsı için şu linke tıklayabilirsiniz:

Değerli âlim Elbânî'ye -Allah ona rahmet etsin-:

" Akika kurbanının, çocuğun doğduğu şehir veya ülkede kesilmesi şart mıdır?" diye sorulmuş,

bunun üzerine o şöyle cevap vermiştir:

"Hayır, (Akika kurbanının, çocuğun doğduğu şehir veya ülkede kesilmesi şart değildir)."

Değerli âlim Elbânî'nin -Allah ona rahmet etsin- bu konudaki fetvâsı için şu linke tıklayabilirsiniz:

https://bit.ly/3wXqKWp

İslâm âlimleri, Akika kurbanı ile Kurban bayramında kesilen kurban ile ilgili önemli bir meseleye dikkat çekmişlerdir. O mesele ise şudur: Bir ülke halkının fakir olmasını gerekçe göstererek, başka bir ülkedeki birisine kurban satın alması için kesilecek kurbanın ücretini (kıymetini) göndermemek gerekir.Aksine müslümandan istenen; kurbanı kendi elleriyle kesmesi veya kesim anında yanında bulunmasıdır.Böylelikle bu kurban ile Allah Teâlâ'nın rızâsına yakınlaşmaya çalıştığını hissetmeli, meselenin, sadece malı sadaka olarak vermek olmadığının ve kurbanı kendisi kesmediği takdirde İslâm'ın bir şiarını geçersiz kılacağının bilincinde olmalıdır.

Nitekim değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn'e -Allah ona rahmet etsin-:

"Akika kurbanının etinin ülke dışına çıkarılması ve orada dağıtılmasının hükmü nedir? Bilindiği üzere Akika kurbanını kesen kimsenin onun etine hiçbir ihtiyacı yoktur.Öyle bu kimse, Akika kurbanının yerine başka bir kurban kesecek güce ve imkâna sahiptir." diye sorulmuş, bunun üzerine o şöyle cevap vermiştir:

"Bu soru münasebetiyle hazır bulunan ve beni işiten kardeşlerime şu hususu açıklamak istiyorum.İster Akika kurbanı olsun, ister hacda kesilen kurban olsun, isterse Kurban bayramında kesilen kurban olsun, bu kurbanları kesmekten maksat ve gâye, et elde etmek veya etten faydalanmak değildir.Etten faydalanmak, ikinci bir meseledir.

Bundan maksat ve gâye; insanın, bu kurbanı kesmekle Allah Teâlâ'nın rızâsına yakınlaşmaya çalışmasıdır.En önemli şey, işte budur.Kurbanın etine gelince Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

لَنْ يَنَالَ اللَّهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَاؤُهَا وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَى مِنْكُمْ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُوا اللَّهَ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَبَشِّرِ الْمُحْسِنِينَ [سورة

[الحج الآية: 37

"Onların (o kurbanların) ne etleri, ne de kanları Allah'a ulaşır. Sizden O'na sadece takvâ (o kurbanlardaki ihlas) ulaşır. Sizi hidâyete erdirdiği için Allah'ı tekbir edesiniz (O'nu yüceltesiniz ve sizi hakka ilettiğinden dolayı O'na şükredesiniz) diye O, sizin için bunları müsahhar kılmıştır.(Ey Peygamber! Allah'ın kullarına) güzel davrananları müjdele!" (Hac Sûresi: 37)

Bu gerçeği öğrendiğimiz takdirde Kurban bayramında kendileri için başka bir yerde kurban kestirmek veya çocuklarının Akika kurbanlarını başka bir yerde kestirmek amacıyla kurban parası ödeyenlerin yaptıkları davranışın hata olduğu açıkça ortaya çıkar.Çünkü bu kimseler böyle yaptıkları zaman önemli şey elden kaçırmış olurlar.Hatta kesilmesiyle Allah Teâlâ'nın rızâsına yakınlaşmaya çalışılan, en önemli şey olan kurban ibâdeti elden kaçırılmış olur. Ayrıca başka bir yerde kesilmesi için parasını ödediğin kurbanı kimin keseceğini bilememektesin. Bu kurbanı, belki namaz kılmayan birisi kesebilir, ki bu helal olmaz. Belki kurbanı, besmele çekmeyen birisi kesebilir.Bu da helal olmaz. Belki kurban ile oyun oynayabilir ve kurban olarak kesilmesi yeterli vasıfta olmayan bir hayvan satın alınıp kesilebilir.

Bu konuda yapılan büyük hatalardan birisi de, Kurban bayramında kesilecek kurbanların veya Akika kurbanlarının başka bir yerde satın alınıp kesilmesi için para yollanmasıdır.

Böyle yapan kimseye şöyle deriz:

Gücün yetiyor ve imkânın varsa, kurbanını kendi ellerinle sen kes veya vekil tayin kimse kessin. Kurbanını keserken kesim anında hazır bulun ki onun kesimiyle Allah Teâlâ'nın rızâsına yakınlaşmaya çalıştığının bilincinde olasın ve onun etinden yiyesin. Çünkü sen onun etinden yemekle emrolundun.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطْعِمُوا الْبَائِسَ الْفَقِيرَ [سورة الحج من الآية: 28 ...

"... Siz de onların etinden hem kendiniz yeyin, hem de yoksula ve fakire yedirin." (Hac Sûresi: 28)

Birçok âlim, insanın, hacda kesilen kurban ve Akika kurbanı gibi Allah Teâlâ'nın rızâsına yakınlaşmak amacıyla kestiği kurbanların etlerinden yemesinin gerekli olduğu görüşüne varmışlardır.

Kurbanını uzak bir yerde kestiren kimse onun etinden yiyebilir mi? Tabii ki hayır.

Eğer uzak ülkelerde yaşayan müslüman kardeşlerine fayda vermek istiyorsan, onlara para gönderir, onlara elbise gönderir, onlara yiyecek gönder. İslâm'ın bir şiarlarından birisi olan kurban ibâdetini başka bir ülkeye nakletmene gelince, hiç şüphe yok ki bu, İslâm'ı bilmemektir." ("Açık Kapı Görüşmesi", c: 11, s: 23)

Değerli âlim Salih el-Fevzân -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle buyurmuştur:

"Müslümanın, Kurban bayramında kesilen kurban ile Akika kurbanını kendi ülkesinde ve kendi evinde kesmeli, etinden yemeli ve bir kısmını sadaka olarak vermelidir.Başka bir ülkede satın alınması ve etinin orada dağıtılması için kurbanının ücretini (kıymetini) para olarak göndermemelidir. Nitekim günümüzde ilim öğrenmeye yeni başlamış bazı ilim talebeleri veya avamdan bazı kimseler, bazı ülkelerde muhtaç durumda fakir insanların olduklarını gerekçe göstererek böyle yapmaya çağırmaktadırlar." ("el-Muntekâ min Fetâvâ'l-Fevzân", c: 10, s: 50)

Akika kurbanında önemli olan meselenin; kurbanı kesen kimsenin, kesim işini kendisinin yapması veya kesim anında hazır bulunması, onun etinden yemesi, bir kısmını da sadaka olarak vermesi, etini dilediği yere gönderip dağıtması olduğu böylelikle anlaşılmaktadır.

Bu konuda daha faydalı bilgi edinmek için (8423) nolu sorunun cevabına bakabilirsiniz.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.